

Előfizetési feltételek:
 Fizetendő Debreczenben.
 Egész évre 2 frt
 Fél évre 1 „
 Községeknek 62 kr. évi postadíj előlegez
 beküldése után ingyen.
 Egyes szám ára 4 kr.
Szerkesztőségi és kiadói iroda:
 Rózsá-tér 16-dik sz. házban, (kenyér-piacz)
 Vilmos sörcsarnoka szomszédságában.)
 Kéziratok vissza nem adtnak.

DEBRECZEN-NAGYVÁRADI ÉRTESETŐ.

TÁRSADALMI ÉS VEGYES TARTALMU HETILAP.

Hirdetési díjak:
 Négy-haasobos petit sorért 5 kr; többszo-
 rinél 4 kr.
 Nagyobb és többszöri hirdetéseknek nagyon
 kedvező engedmények tételnek.
 Bélyegdíj: minden beiktatásért külön 30 kr.
 „Nyilttér“-ben megjelenő közlemény
 minden petit sora 15 kr.
 Hirdetések és előfizetések helyben a kiadói
 hivatalnál, Csáthy Fer. és Társa, Telegdi
 K. Lajos és László Albert könyvkereske-
 désében, Budapest: Goldberger A. V.,
 Blockner J., Eckstein Bernát és Haasenstein
 és Vogler, Bécsben, Prágában Haasenstein
 és Vogler, A. Oppelék, Schalek H. és
 Parisban, Hamburgban és Majnai-Frank-
 urban: G. L. Daube és Mosse Rádófi
 hirdetési intézetében fogadtatnak el.

A kisipar érdekében.

— Aug. 1.

A kisipar jövőjének kérdése nem először került szóba ama tanácskozáson, mely a kereskedelmi minisztérium palotájában a multkor összeült. Az utolsó harmincz év alatt sokszor és sokan foglalkoztak vele, de annyira siker nélkül, hogy még a hanyatlás sem birták megakasztani. Nem is mondhatjuk azt, hogy valami nagyon rajta lettek volna.

Az 1884. évi ipartörvényt megelőzőleg elég erélyesen szólaltak ugyan föl maguk a kisiparosok saját érdekükben, de ez az izgatás mihamar elcsendesült, bár az ipartörvény épen nem orvosolta a bajokat s annál kevésbé teremtett biztos alapot a fejlődésre.

Kisiparunk 1884 óta is hanyatlott. Ezt a szomorú következtetést lehet kivonni az 1884. évi iparstatisztikai fölvétel s az utololsó népszámlálás adataiból.

Azok szemében, a kik tele vannak a külföldön uralkodó közgazdasági nézetekkel, a kik csak azt látják, hogy a gyárak tömeges termelése mellett a kisipar eredményei eltörpülnek, ez a hanyatlás sem nem meglepő, sem nem sajnálatos. Szükségképpen való eredménye a közgazdasági fejlődésnek, mely nem kedvez a kisiparnak. Ez önző nézet s a rá épített politika azonban nem állja ki a bírálót. Kisiparosaink élni akarnak, ki meri tagadni, hogy joguk van hozzá?

Rámutatnak arra, hogy a gyárak fensőbb-sége velük szemben jórészt onnan ered, hogy azokat segítik, támogatják, nekik pedig nem jut ebből a támogatásból semmi.

Adómentesség, 4—5 százalékos hitel, olcsó tarifák és egyéb kedvezmények mellett meg tudnának élni ők is. De ezeket a gyárak élvezik, míg ők nem kapnak semmit. Pedig, ha termelésük nem is olyan tömeges, mint a gyáraké, jó gát volnának a szocializmus ellen, nevelnének jó polgárokat, kevéssel is beelégedő hazafiakat. A mi ér annyit, mint az, a mire a nagyipar hivatkozni képes.

TÁRCZA.

Künn a zöldben. . . .

Künn a zöldben, a szabadban,
 A mosolygó ég alatt:
 Virágillat, madárdal közt
 Érzem csak jól magamat.
 Hol álnokság, agyarkodás,
 Lárma, zaj, gond elkerül. . .
 Künn a zöldben, a szabadban
 Élek én csak egyedül!

Künn a zöldben, a szabadban
 Ismer virág, fű, fa, ág.
 Napsugaras, éltető lég
 Szivem kéjjel járja át.
 Hol szabadság illatozik,
 Pompa, fényre báj derül. . .
 Künn a zöldben, a szabadban
 Élek én csak egyedül!

Künn a zöldben, a szabadban,
 Himes mezőn, földeken:
 Édes ábrándképeimet
 Hol szabadon szöhetem.
 Hol örömben uszok lelkem,
 Dalra gyúl, dalra hevül. . .
 Künn a zöldben, a szabadban
 Élek én csak — egyedül!

Porsche Vilmos.

A kereskedelmi miniszter elismerte ezeknek a panaszoknak jogosságát s az a körülmény, a mit tagadni nem lehet, hogy elzüllo kisiparosaink töltik meg a szocialisták sorait, az orvoslást sügösen szükségessé teszi.

Első sorban arról van szó, hogy a hitelkérdés rendeztessék s iparosaink szövetkezetekké tömörülve megtanulják becsülni a szervezkedés előnyeit. Dániel Ernő költségvetési beszédében utalt arra, hogy e célra a budapesti takarékpénztár és zálogkölcsön intézetnél 400,000 korona készen áll.

Abból azonban a kisiparosok nem láttak semmit, mert az intézet föltételei rájuk nézve teljesíthetetlenek.

Ekkor kezdtek az iparosok Horváth János vezetésével egy mozgalmat, mely utalt a teendők sürgető voltára s azokra az eredményekre, melyeket a Károlyi Sándor-féle mozgalmak a földműves nép helyzetének javítása terén elértek.

Ilyen előzmények után ült össze a tanácskozmány, melyen a hivatalos egyéniségeken kívül a hazai szövetkezetek intézetének képviselői is részt vettek. — A cél az volt, hogy megálapítsák azokat a módokat, melyek mellett a szervezés végbe viendő, kijelölték a határt, a meddig az állami támogatás menni fog. Kívánjuk, hogy a tanácskozásnak pozitív eredménye legyen.

Erre nem csak a kisiparosságnak, hanem magának a minisztériumnak is szüksége van. Szüksége van saját jó hírneve érdekében arra, hogy az eddigi botlások és tapogatózások helyett rálépjen arra az utra, mely e szövetkezetek fölvirágzását és ezzel a kisiparosság jobb jövőjét biztosítsa.

Az ut ki van jelölve, csak az a kérdés, hogy lesz-e a miniszterben annyi erkölcsi erő, a mi szükséges ahhoz, hogy szembe szálljon a még mindig mutakozó, bár aránylag jelentéktelen nehézségekkel?

Az ügy érdekében kívánjuk, hogy legyen. és ha jutnak milliók a nagy iparnak, jussanak ezek a küzdő, vergődő kisiparosoknak, a kik

még is csak emberek és többségükben vannak oly jó hazafiak, mint bárki más a hazában.

—i—P.

Társadalmi átalakulások*

Budapest 1896. július 28.

Hazánk társadalmi élete hű tükre az egész ország belső életének. Ezen kívül esik a napi politika, melynek hulláma csak is a társadalmi élet külső korlátain kívül dühög. — Akadt ugyan egynehány munkavezető, kik a napi politikát be akarták vinni a társadalmi életbe is, de ezen törekvéseik a józan középosztály szilárd ellenállásán hajótörést szenvedtek.

Ezt a középosztályt a negyvenes évek reformkorszaka teremtette meg, a hatvanas években pedig kiállotta a tűzpróbát. Azóta a nemzet vérebe mentek át a józan törekvések s a csöndes jótékony fejlődés processusa tartott egészen a legutóbbi évekig, mikor a politikai érettség meghozta a nemzet számára a régen hiányzó szabadelvű reformokat.

Minden nagyobb átalakulás rázkódással jár. De nem is lehet ez másképpen, hiszen tudjuk jól magunkról, hogy egyénileg javarészből konzervatívok vagyunk, bármennyire átérzünk is a reformtervek szükségességét.

Igy van ez a politikában, de így van ez a társadalomban is. A politikai élet elkeseredett küzdelemben alkot. A társadalmi élet mint egy jótékony nemtó, megtartja az alkotásokat. Az alkotás a törvényhozó testületé, a kivitel azonban nagyrészt a társadalomé marad.

A politikai átalakulás maga után vonja a társadalom átalakulását is. A politikai élet új alakulásában a társadalmi életnek az utánfejlődés, illetve az utánfejlesztés jutott osztályrészül. Ezen hivatásának eddig híven megfelelt.

Még egy esztendeje sincsen, hogy a törvényerőre emelkedett egyházpolitikai törvényjavaslatokat a gyakorlati életbe vitték át. Még egy éve sincs és még is milyen nagy az eredmény! . . .

Ugy megszokta már az egész nemzet, mintha husz esztendő gyakorlat kedvelte volna meg. Az eredmény feltűnően nagy s ezt egészséges, magas műveltségi fokozatú társadalmi viszonyainknak köszönhetjük. Eddig különváltan élő társadalmi osztályok egyesültek, olyan válaszfalak dőltek

* Lapunk főmunkatársa ezen cikkével további cikkeinek sorozatát kezdi meg. Reméljük, hogy nagyszámú olvasóközönségünk elismerését vívta ki, midőn a fővárosi hírlapíró gárda ismert tagját visszahódítottuk lapunkhoz.

A vámosiak bárója.

Irta: **Vértesy Arnold.**

Kis pöczkös emberke volt, ócska, divatból régóta kiment szabású fekete kabátban s olyan kalappal, a melyet talán huszonöt évvel ezelőt hordtak, vagy talán sohasem hordtak. Inkább látszott valami vén csizmadiának, mint magyar mágnásnak. De a vámosiak büszkéik voltak rá s ha végiment az utcán összedugták a fejeiket s fontoskodva mondták egymásnak:

— A báró!
 Mintha nem ösmerte volna apraja nagyja, az egész Vámos. De azért valahányszor meglátták az utcán, mindig így szólta maguk közt:
 — Ugyan hová megy a báró?
 Pedig azt is tudták, hogy hová megy. Évek óta tudták már, pontosan szabályosan.

Reggel kilencz órától tizig a piacon sétál s nézegeti a kövér libákat, kappanokat, a csirkéket, gyümölcsös kosarokat, melyekből oly csábítóan kándikál ki a piros cseresnye, az aranyszínű kajszin barack, a körte, az alma, aztán nagy halmokban a zöldség, kerek, kemény, ropogós káposztafejek, hatalmas karalábék, zöldbab, mely oly puhának látszott mint a vaj.

A báró sóvár pillantásokkal nézegetett végig mindent, szóba állt a kofákkal és a falusi asszonyokkal. Megkérdezte, hogy adják a libát, csirkét, a barackot, a vaját, de már tudták, hogy semmit sem vásárol, legfeljebb egy csomócska hónapos retket, a mit betakargat a zsebkendőjében és úgy teszi a kabátja hátulsó zsebébe.

Tizenegy óra felé bemegy a cukrászkoz:
 — No hogy van Rapcsák? Bejöttem magához egy kicsit.
 Mindennap így megy ez s mindennap ugyan-

azt feleli Rapcsák cukrász. Köszöni alásan csak megvan valahogy, ámbár az idő mulik, az ember öregszik. Hát a méltóságos ur?

— No-no, én is csak megvolnék — felel a méltóságos ur.

Ó méltósága kérdezősködik a teinsasszonykáról s arra bejön a boltba a teinsasszonyka, kövér, már cseppet sem fiatal matróna. Legelső dolga, hogy az urat pirongatja:

— Ejnye meg sem kínárod a méltóságos báró urat?

A cukrász ugyan már kínálta, de a méltóságos báró ur semmit sem fogadott el s a teinsasszony is hiába kínálja. Nagy erőtetésre, hogy — legalább az én kedvemért — ezt az egyet. Elvesz egy darabka almás rétest.

— Nagyszerű, dicséri az asszonynak, a ki az almás lepényeket maga készíti — felséges! Meg kellene aranyozni érette a kezét.

De hiába kínálják, hogy hát tessék még egyet no, legalább még egyet; nagyon ritkán lehet vele megetetni még egy másodikat.

Félórai beszélgetés után menni készül s koterász a zsebében. Fizetni akar.

— No az volna szép, támadnak reá a cukrász is meg a cukrászné is.

És erőnek erejével vissza kell dugnia zsebébe a pénzt.

— De akkor nem jövök többé magukhoz — zsémbel a báró.
 Másnap azonban még is csak eljön. Harmincz év óta jár már oda. Oda járt, mikor még a Rapcsák apósáé volt a bolt s oda fog járni, ha még él, mikor majd a Rapcsák fia veszi át az üzletet.

romba, melyeket nem tudott megdönteni eddig az új idők viharja.

Csak az összeolvadás processusa van még hátra. Erre még azonban várni kell legalább is egy emberöltőig, midőn a most keveredésben levő társadalmi osztályok egy új nemzedéket nevelnek fel, egy új nemzedéket — új erényekkel. Erről azonban még korai volna gondolkozni. Sejtések és ingadozó alakra helyezett következtetések nem birhatnak a pozitív igazság erejével.

Az ezredéves Magyarország csak politikai multjára tekinthet vissza. A társadalmi élete igazában csak az utóbbi három emberöltő alatt fejlődhetett ki teljesen. De azért büszkeség tölti el szívünket még is, midőn elmondhatjuk, hogy a politikai érettséggel egy szinten áll a társadalmi élet is.

Mindazonáltal még nem értük el azt a magasági fokot, melyről előre tekintve a jövőendő ezer év társadalmát láthatnók, vagy következtethetnénk reá, hogy tulajdonképpen hát milyen is léssen az?

Hasznára lesz-e a nemzetnek a vérkeresztelés vagy sem? Mi bizunk benne, hogy a második ezer év magyarjai is jó hazafiak lesznek s az örökséget megőrzik. Bárha akkorra az összeolvadás processusa is annyira haladhatna, hogy a mostani nemzetségek nemcsak szívből-lelékben, hanem nyelvben és hazaszeretben egyesülve öröködnének a magyar hazára!

Rostkovicz Arthúr.

Irodalom és művészet.

Sürgős értesítés a vadászoknak. A

tulajdonképeni vadász évad aug. 1-ével veszi kezdetét s ez alkalommal nézetünk tudatni a vadászokkal, hogy az egyetlenegy politikai napilap, melynek külön „Vadászat” rovata van s melynek szerkesztőségében a hírlapi kacsák vadászatán kívül is értenek a vadászathoz. a Porzolt Kálmán által szerkesztett „Fővárosi Lapok”, mely szent Hubertus híveinek kényelmére külön vadász-előfizetést nyitott az augusztus-januári sport évadra 7 frittal, erdészeknek 6 frittal (vagy havonként 1 frt 20 krral). Ez a lap közli az összes vadászati tudnivalókat, a megüresedő vadászterületek pályázatait, a vadászatok leírását, magánosok és uradalmak lövegjezeit, a szarvas-bőgés, szalonka-huzás megkezdését az ország minden részéből vett távirati értesítések alapján, szóval nélkülözhetetlen minden igazi vadásznak, nem is szólván arról, hogy a legjobb, legérdekesebb és legfüggetlenebb lapja Magyarországnak. Az ország összes nagyirői rendes munkatársai s kormányynyal és ellenzékkel szemben egyaránt megmeri modani az igazat, mert

jókedvű, vendégeskedni szerető házigazda, kitalálta a módját, hogy kell a méltóságos bárót ott tartani. eldugják a kalapját.

Az erőszaknak végre kénytelen engedni ó méltósága s duzzogva leül az ebédhez. De olyan szives házigazdára nem lehet sokáig haragudni s ó méltósága is kiengesztelődik.

— No méltóságos uram még ebből a visontáiból. Ebből a neszmielyiből.

Ó méltósága azonban elhárítja:

— Nem édes papom, köszönöm, már nem. Nagyon mértékletes ember, keveset eszik, keveset iszik, ámbár torkig lehetne ennie, innia, mert Vámoson mindenfelé hívogatják ebédre, vacsorára, főképp, ha vendég van valamelyik háznál, a mikor nagy dicsőségére szolgál az a háziurnak, meg a háziasszonynak, hogy báró is ül az asztalánál.

Néha a háziasszony erővel bedug a zsebébe egy csomó szalon cukorkát, vagy egy szép narancsot. Azt hazavisi a könyvkötő gyermekeinek, a kinek a házában lakik. Ha a plébános vagy Borberekyék egy-pár palaczk finom visontait, vagy neszmielyi aszút kilendek, avval mindig a könyvkötőnek kedveskedik. Az asszonynak virágot is hoz a Borberekiék kertjéből, a legnagyobb fiúnak pedig olvasni könyvet a kaszinóból.

Az egész háznép szereti és ki nem eresztene onnan a világot sem, ámbár minden esztendőben el akar költözni.

— Azt a csúfot már csak nem cselekszi rajtunk a méltóságos báró? — tiltakozik a könyvkötő.

Aztán a felesége kezdi rá:

— Hát itt hagyná a méltóságos ur ezeket a szegény gyerekeket, a kik úgy szeretik.
 A nagy kérdésre a báró aztán megmarad, csak az az aggodalma, hogy — nagyon felszaporodik a házbér.

senkitől sem fogad el szubvenziót. Az összes lapok sablonjaitól eltérő új szellem lengi át, az unalmas nagyképű politika számúzó van hasábjairól s ezért óriási elterjedést nyert az előkelő családok körében. Csak tessék egy levelezőlapon mutatványszámot kérni („Fővárosi Lapok” kiadóhivatala Budapest, Ferenzielek-tere) s nyolcz napig ingyen küldik azt bárkinek.

A nők pártja mindig a leghatalmasabb párt volt és marad. A „Képes Családi Lapok”-nak fennállása óta mindig a bájos és kedves nők fogták pártját, illetőleg előfizetőinek nagyobb számát mindig nők képezték. De a férfiak is mindenkor szives buzgalmat tanúsítottak e lap iránt és ezt a „Képes Családi Lapok” mindkét oldalról megérdemli, mert ugy a nők mint a férfiak számára jó és érdekes olvasni valót nyújt minden egyes számában. E számában jeles költeményeket hoz: Bomoki B.-től, Lampérth Gézától, Zombori Gedőtől, Krudy Gyulától, K. Kovács Laurától, Papp Endrétől, Szacsavay Károlytól, Bite Páltól, Gyarmathy Zsigánától, Ifj. Maderspach Sándortól és Havassy Jónától. A „Képes Családi Lapok” szórakoztató és változatos tartalma mellett is a legolcsóbb képes hetilap. A kiadóhivatal Budapest, Vadász-utca 14. szám alatt saját házában létezik.

„Közművelődési miniszterium.” Érdemes s nagyfotosságu kulturpolitikai mozgalom indult meg a fővárosban, melynek célja a jelenlegi „vallás és közoktatásügyi miniszterium” reformálása oly irányban, hogy a mint egy „közművelődési miniszterium” az iskolaügyeken kívül magában egyesítve az összes közművelődési intézményeket a színházaktól a közművelődési egyesületekig. Az eddigi miniszteriumban ugyanis a közoktatás és kultur ügyei fölött nagyon is domináltak a vallás ügyek, az egyházpolitika. Ugy akarják tehát a miniszterium hatáskörét és belső szervezetét is átalakítani, hogy egy erős és öntudatos magyar nemzeti kulturpolitika megalapítsa legyen a miniszterium s mint ilyen bizonyos tekintetben kiemelkedjék a pártpolitikai viharok hullámveréséből. — A „Közművelődési miniszterium” eszméjét Porzsolt Kálmán a „Dunántúli közművelődési egyesület” főtájkára vetette fel lapjában a — „Fővárosi Lapok”-ban, mely a sovinszta magyar kulturpolitikának minden párttól független napi organuma. Ebből az egyetlen magyar kulturpolitikai napilapból már számos üdvös mozgalom indult ki, de egyik sem fontosabb, mint a mostani, mely első sikerét már elérte, mert az erre legilletékesebb fórum, a magyar tanfőria gyűlése, az „egyetemes országos tanügyi kongresszus” magáévá tette Porzsolt indítványát, melyet már mos az egyes vidéki tanügyi és közművelődési egyesületek fognak tárgyalni s ezek fogják az élet számára megélelni.

Karcolatok.

— Innen, onnan, mindenünnen. —

Nem azt mondjuk ám egymásnak, hogy tyű! be kutya meleg van, hanem teljes megadással rebejük tikkadva, hogy — elviselhetetlen.

Pedig hát olyan ez a nyár, mint az élet keresztje.

El kell viselni, ha — elviselhetlen is.

*

Hűsítő után vágy mindenki, de hát, hol van az!

Még a jég is — meleg most mindenkinek.

A festett fagyalt valóságos — olvadásba hozza az embert.

*

— Hát hadd szaporodjék, annál jobb — felel a könyvkötő, a ki jómudu ember s nincs rászorulva, hogy azért a két szobácskát ott hátul pontosan megkapja a házbért.

Ugy sem venné azt ki más. Vagy ha kivenné is, ki tudja, miféle rongyos szemétnép. Míg így az egész város tudja, hogy nála lakik a báró s becsülete van az egész városban.

Délután öt óra felé a báró a kaszinóba megy. Akármilyen az idő, zuzmarás hideg, vagy égető meleg, zivataros, szeles, esős, olyankor mindig láthatják a vámosiak, hogy igyekszik a kaszinó felé.

Ott várja egy kis társaság, a legelőkelőbbek: az alispán, a polgármester, a törvényszéki elnök. Négyesbe leülnek tarokkozni s midig az a vége, hogy a báró nyer egy-pár hatost, néha egy frtot kettőt is.

— Bámulatos szerencséje van a méltóságos báró urnak, — fejezi ki nézetét a polgármester.

A törvényszéki elnök, a ki finom gavallér, ugyanazon a nézetben van. Csak az alispán bakafántoskodik. Neki az a nézete, hogy szörnyű butául játszik a polgármester is, meg a törvényszéki elnök is. Hiszen ilyen játékok mellett el kell vesztetni az embernek, ha a legjobb kátrját is kapja a kezébe. Az ilyen partnerek nem érdemelnek egyebet, mint azt, hogy ágyuba töltsék őket s kilöjék. — Egyébre nem valók.

— A ki még a husznegyest is oly könnyen elhagyja fogni, az menjen a pokolba.

De a törvényszéki elnök s a polgármester tovább is csak úgy játszott, azzal a gyöngéd diskrét kimélettel s hagyják nyerni ő méltóságát.

Abból a néhány hatosból olykor-olykor elkölt ugyan ő méltósága kettőt-hármat, ha nincs meghiva sehová vacsorára, a mi ritkaság. Többet azonban

A mult héten ugy volt, hogy építik a város házat.

Ugy áll a dolog ma már, hogy nem építik még se.

Egy kicsit reperálnak a régim, azután visszaköltöznek a hivatalok és — tettünk egy kis extra dolgot és egy pár tíz ezer forint abba a rovatba megy, a mit a művelt francia ugy nevez, hogy: — „perdü!”

No de mi az a tenger sima tükréhez képest és tessék meghinni, hogy „több is vészett M o h á c s n á l,” — pedig ott ártézi kútat se furta.

Egyébiránt nem történt semmi különös ebben a dologban.

A rosszul értesült közgyűlés határozatát megsemmisítette a — jobban értesült.

Egy kicsit mosolyognak az emberek, de hát hiszen nem is lehet az ember mindig — szomorú, mikor ilyen határozatokat lát.

Különös az Debreczenben, hogy itt nem loscolják az utcákat.

Ellenben dinnyehaj, ugorkahaj, jobb létre szenderült állatok, csavargóktól levetett ruhák, — egész muzeum található fel.

Hja! Debreczeuben is szabad lenni egy darabnak — Konstantinápolyból, ha a legpiszkosabb részéből is.

A városunkban valamikor felállítandó Kossuth Lajos szobra, még ma sincs együtt még 10 ezer forint sem.

Ez a legsötétebb pont a város jelen életében.

Ártézi kut, városház, kiállítás és egyéb bliktri, de hogy Kossuth szobrára nem jön össze nyomorult 25—30 ezer frt más fél év alatt sem, hát ez csak ugyan — szegénységi bizonyítvány.

Azt kérdezik valakitől, hogy mi az a népünnepély?

A népünnepély olyan sokadalom, mely izzad, tikkad, rossz italt élvez és nem mulat máson, mint az ünnepélyt követő — hirlap polémián.

— Nagysádnak melegen ajánlom ezt a leányt. Igen ügyes cseléd.

— Mondja, mit csinálnék vele, ha h i d e g lenne.

A jövőszinidény színészei közül már többen megérkeztek.

Ez nem baj. De nagyobb baj lesz, ha az idény végezte el ő t t meg elmennek.

HÍREK.

Az aratás.

Julius az aratás hónapja elmúlt.

Ez jutalmazza a gadát félelvi verejtékes fáradozásáért, a midőn aranyágára érleli a ringó vetést s megacélosítja a kalász szemeit.

A nap pörkölőn süt alá, de azért az egész határ vidám daltól viszhangzik, az aratók dalától, kiket vig kedvre deritenek a sűrű kéve és a vastag duzzadó rendek.

A legények vetélkedve haladtak előre s versenyeztek egymással, ki vág külön rendet. Nem is egyszer felcsendül ajkukon a dal:

nem költ: egy kis pörkölt vagy egy pár tormás virsli és egy pohár sör teljesen elég.

Kínálgatják ugyan Bárdosy, Kékedy, Grósz, a szájas ügyvédek, a kik ott vacsorálnak a sörcsarokban:

— Ide tessék telepedni közénk.

S hozatnának neki vacsorát, bort, fizetni akar-nának érte, de a báró következetesen visszautasít minden afféle bizalmaskodást.

Othón berakja a pénzt egy skatulyába, melyben hajdan, valamikor huszonöt évvel ezelőtt czukrozott gyümölcs volt egy kucséber kosarában.

S eszébe jut az az este, mikor egy majálison egy szép fiatal lánnyal együtt fogyasztották el annak a skatulyának a tartalmát nagy nevetés és sugdosás közt, megfelelve egy darabot vett a lány magának, egyet a fiatal ember szájába dugott.

Mert akkor még karcsu ifju volt ő méltósága, nem ilyen megöszült elhízott vén ember. Rég elmúlt idő, melyből csak ez az üres skatulya maradt emlékül, a mibe mos v pénzecskéjét tartogatta.

Hej, ha akkor akarta volna, csak egy szót kellett volna szólnia s az a szép, nagy, emeletes ház a piacon meg a többi hozzávaló vagyon most Borberek Imre helyett az övé lehetne. Most nem kuczorogna itt ebben a kis udvari szobában, hanem abba a fényes lakásba ülhetne, saját fogatán kocsi-kázhatna s a helyett, hogy Borberek Imre hívja meg őt ebédre, ő hívhatná meg Borberekyt.

De egy vasárus leányát csak nem vehette el. Azt nem tehetette.

Tudja, hogy vannak mágnások, a kik megeseleksenek efféle, de ő tisztán megőrizte családjának nevét, tisztán, folt nélkül.

„Vagyok olyan legény mint te, Vágok olyan rendet mint te...”

A hullámzó kalásztengerek mellett a legszebb zöld bársony mezt ölti magára erdő, mező. A fák pirosuló, sárguló gyümölcsökkel vannak tele, szóval egész pompájában mutatja magát a természet, melyben minden teremtmény oly igen boldognak érzi magát.

Még a békák is ki-kijönnek a tóból egy kis szárazföldi tréfára s a leányka sikkongva ugrik fére, ha virágot szedve közelükbe téved, míg a szerelmese észre sem veszik őket, annyi édes, apró dolgokat mondanak egymásnak, mi elfogja egész lényüket s a külvilág nem is létezik rájuk nézve.

A gazda azonban meg-megáll munka közben s mig szemeli s szépen mutatkozó természetén siklanak végig, elgondolkozik rajta, vajjon lesz-e á r a az idén a gabonának?

— Aug. 2. A szomorú emlékü debreczeni csata évfordulója lesz holnap (vasárnap) s ez alkalmából az itt időző tanuló ifjuság több egyesülettel ünnepélyt rendez a feldiszipített honvéd síroknál. — A debreczeni föld által takart névtelen félistenek emléke megérdemli a legnagyobb mérvű kegyeletet.

— A városi közgyűlés szavazat többséggel kimondta, hogy a városház építéséről ez idő szerint lemond és beszünteti az ez irányú intézkedéseket. — A kiköltözött hivatalok egy részét — a pénztárakat visszaköltöztetik. — Blau, a ki már aláírta a szerződést, ezt a közgyűlési határozatot megfeleltette s így ki tudja, mit határoz még a — miniszter.

— A főkapitány itthon. Boczkó Sámuel városunk erélyes főkapitánya, hat heti szabadság idejét eltöltve, a mai napon hivatala vezetését átvette.

— A debreczeni dalegyület választmánya elhatározta, hogy az augusztus hó 16-án tartandó országos dalverseny után hangverseny körutat tart a Balaton vidékén. A hangversenyeket melyek bizonyára nagy érdekességet fognak kölcsönözni a Balatonvidéki fürdők és nyaralóknak, — minden alkalommal jótékony célra rendezik.

— Felhívjuk t. olvasóink becses figyelmét az „Országos Turista kongresszus” Budapest, aug. 19-én tartandó ülésében való részvételre. Annyi és olyan kedvezményeket nyújt az „Országos turista kongresszus” az egyetbe belépők részére, hogy a kik a kiállítást meg akarják tekinteni, önmaguk ellen vétének, ha a „Turista Egyet”-be való belépést elmulasztják. Kik részletesebben megakarják tekinteni az „Országos Turista Kongresszus” felhívását, a kedvezményeket, miket a tagoknak nyújt az egyesület: szerkesztőségünk szívesen szolgál vele.

— Állatorvosok és a sertésvész. A földművelésügyi miniszter, tekintettel arra, hogy az állami állatorvosok működési köre egy egy egész törvényhatóságnak területére terjed s hogy e miatt a sertésvész föllépeése csak igen későn állapítható meg, az országos állatorvosi egyesület véleményének meghallgatása után akként határozott, hogy jövőre a sertésvész körisméjét a törvényhatósági állatorvosok határozzák meg. A sertésvész megállapítására nézve a még 1895. november 3-án kiadott miniszteri rendelet ezután is változatlanul maradar.

— Gyász. P o r s c h e Vilmos, zombolyai iskolatulajdonos, lapunk szorgalmas külmunkatársát súlyos csapás érte. Szép, fiatal neje — Straub Laura élte 22-ik évében elhalt. Föggadja részvétünket. — P u k y Gyula kir. táblai elnököt és családját súlyos csapás érte. Édes atyja, id. bizáki Puky Pál 85 éves korában meghalt. — K á d á r Mariska 22 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. Családján s nagyszámu rokonnal kívül jegyesse Konrad Géza lessi ev. ref. lelkész gyászolja.

— A csodaorvos egyre folytatja gyógyításait még pedig elég s i k e r r e l, a mennyiben neki rengeteg sok a páciense és ő is sokakon segít. A legfeltűnőbb, hogy épp a rendőrök közül gyógyított meg többeket. Egyébiránt most el van tiltva a gyógyítástól s valószínűleg el is költözik városunkból.

— A népünnepélyt, melyről a multkor megemlékeztünk, kedvező idő mellett körülbelül 20 ezer ember jelenlétében megtartották. Volt tolongás, mulatás, evés, ivás, stb. stb.

— Országos vásárunk. A nagy-boldogasszony napi országos vásár a következő napokon fog megtartatni: Augusztus 3—4—5-dikén hétfő, kedd és szerda: bór, gyapju, méz, dió, stb. továbbá toll, iparczikkek, gabonaművek és mindenféle terményvásár. — Aug. 6—7-dikén csütörtök, péntek: juhvásár. — Aug. 8—9-dikén a sertésvásár nem tartatik meg a sertésvész miatt. — Aug. 9—10-kén vasárnap, hétfő: lóvásár. — Aug. 10—11-dikén hétfő, kedd: baromvásár.

Ingatlanok forgalma.

(A debreczeni kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságánál).

— 1896. július 19-től július 27-ig. —

Oláh Mihály ugy is mint kk. gyermekei gyámja veszik Sós Sára és Sós Jánostól ezeknek fancieskai kaszálojukat 1200 frtért.

Szél István veszi Dinnyés Gyuláné Pongor Juliánától ennek Hatvan-utcai szőlőjét 1400 frtért.

Patay Lajos és neje veszik Boruzs József és nejétől ezeknek 3124/6. sorszámú házas telküket ujosztásu földjével együtt 2600 frtért.

Bihari István és neje veszik Nagy Ferencz és nejétől ezeknek 2838. sz. a. házukat 1800 forint vételárért.

Id. Sárkány Sándor és neje veszik Kapitány Jánosné és nejétől ezeknek csapókerti szőlőjüket 730 frtért.

CSARNOK.

Esküvőre.

Itt állunk az Ur csarnokában
Köröttünk csend, mély nyugalom.
Mindenfélől kíváncsi szem néz
Engem és téged — angyalom.

Lesik figyelve esküvőnk.
Nézik, kezünk nem remeg-é?
Nem sáppad-é belé az arcunk?
— Örülne, ki fellelhetné!

Pedig hiába! Sanda szemnek
Ma itten kedve nem telik,
Irgykedők, kúfárok szája
Ócsárlásra nem nyilhatik!

Kezünk szilárd. Erőssé tette
Szerelmünk edző, hű tüze...
Esküdni nem fél — óh miért is!
Kinek olyan erős h i t e!

Arcunk sem sáppadt, pirban ég az.
E z boldogságunk záloga:
Derült hajnalnak soha sem lesz
Zivatar-teljes alkonya!

Tassi Miklós.

Oh bár...

Oh bár tudnák feledni,
Soha téged nem szeretni!
Nem gondolni rád egy perczre,
Neved sem jutna eszembe.

Oh bár kitépném a szívem,
Véle minden érzeményem,
Ne maradna egy ábrándja,
A vágy érted ne kínozna!

Oh bár elhitném néked,
Hogy mily nagyon is gyűlöllek,
Hogy egy röpke pillantásra
Sem szerettelek még soha!

Csak ne néznél a szemembe
S ne tudnád kinom belőle;
Szivem inkább meghagyjon
Téged szeretni ne tudjon!...

Oh bár tudnák feledni,
Soha téged nem szeretni!
Nem gondolni rád egy perczre,
Neved sem jutna eszembe.

Radóczy I.

Ébredés.

— Rajz. —

Mindent elvesztettem, mint a hajótörött, egy szál deszkán ismeretlen világba jutottam. Nincs senki itt. Egyedül vagyok a vigasztalanság hullámaival körülzsongva. Fölöttem százados fákon muzsikál a vihar, száraz ágak hullnak csörögve a lábam elé. Távoból szákmányosodó vadak sívó hangját hallom és a tenger föl-fölgző moraja tör felém.

Atázva, dideregve dülök egy faderék fűrészes oldalához, fejem kábult, szemem előtt izzó pernyék kavargóznak, látásom eltompult, mindent oly alakatlan szürkéségben látok, mintha hamuba borult volna az egész világ.

Istennem, mi történt velem? Alig bírok eszmélni. Agyamba, mintha egy vas czölöpöt ütöttek volna, a melynek a hegye a szivemben állt meg, minden tagom merev s érzéketlen, valami borzasztó kin tehetta azá...

Ah, igen, most kezdek már visszaemlékezni. Árverés volt nálam, igen, igen árverés most jut eszembe.

De milőn árverés! Megfagy a vérem, ha reá gondolok.

Egy fekete, tüzzemű óriás jött be hozzám, egy tüszögött, mint egy harczimén. Egy gyászposztóval letakart dobort perditett meg s hangja ugy furdótt a testembe, mint egy tülése jégcszilánk.

— Én vagyok a csalódás szelleme, rikoltá a dobpergés közben, minden eladásra kerül, a mi ez ember keblében van.

E pillanatban rám mutatott s én roppant recsegést, ropogást hallottam, mintha csak fejemre omlott volna a ház.

Mikor magamhoz tértem, végtelenül üresnek éreztem szívemet, lelkemet. Az óriás még ott állt, de surú ködbe burkolódzva. Szivem nyitva volt s én könnytelen nézéssel meredtem reá.

— Nincs már benne semmi? kérdezte az óriás az előtte álló, lángoló testü s ördög arczu törpéktől.

— Semmi — felelek ezek, mindent kiszedtünk belőle.

Az óriás lehajolt hozzám s kezével kotorászni kezdett zsebemben.

— Ah, még egy arczképet érzek itt, ez is eladó...

Kétségbeesve rogytam lábaihoz. — Ezt nem adom, nem adhatom. Elvettétek hitemet, álmaimat, reményemet, érzétek be vele. Ez arczkép mindenem, vigaszom és megnyugvásom, erre sirom ezentul könyveimet s a könyvekből nefejejték válnak, hogy rámat képezzenek körülöttem.

Az óriás felkacagott. — Oh szegény bolond — mondá habotázva — hát nem tudod, hogy az a lány kegyetlen játékot üzött veled? Nem szeret, csak kinevet.

— Mindegy, én akkor is szeretem,

KEGYES FERENCZ

ELŐBB BOROS I. SÍRKŐ RAKTÁRA DEBRECZENBEN,
A KERESKEDELMI BANK PALOTÁBAN.



Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy BOROS IGNÁCZ úrtól a sírkő- és kőfaragó-üzletét megvettem és azt minden, e szakmába vágó kövekkel dúsan felszereltem és ujonnan berendeztem, úgy hogy a legnagyobb igényeket is kielégíthetem.

Raktáramban mindenkor nagyválasztékban vannak mindenféle márvány, granit és Syenit sírkövek. Elvállalok sírkerítéseket vas ráccsal vagy a nélkül, továbbá sírbolt építéseket jutányos áron eszközölök.

Sírkő-üzletemet személyesen fogom vezetni és igyekezetem oda irányul, hogy szolid, pontos kiszolgálás és jutányos árainnal a nagyérdemű közönség teljes bizalmát kiérdemeljem.

Vidéki megkeresésre rajzokkal és árjegyzékkel szívesen szolgállok, sírkövek felállítását úgy helyben, mint vidéken teljesítem.

Magamat a t. közönség pártfogásába ajánlva,

tisztelettel

(151.) 3—3.

KEGYES FERENCZ.



Van szerencsénk a nagyérdemű szénfogyasztó közönség tudomására hozni, hogy

KÖSZÉNBÁNYÁINKAT

a m. kir. államvasutak **BARCZIKAI** állomásával rendes nyomtávu első rangu vasut által összekötöttük, minélfogva azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a nagyérdemű szénfogyasztó közönség igényeit úgy a **pontos szállítás**, mint a **szén kiváló minősége**, valamint **annak jutányos árai** tekintetében teljes mértékben kielégítjük.

Szíves megrendeléseiket alólirott czímen kérjük eszközölni:

Barczikai kőszénbánya
vállalat
Szalkai és társa.

(159.) 1—3.

Posta, távirida és vasuti állomás: **Barczika.**

Alapítva 1843.

Carl Kuhn & Co.,

BÉCS.

Nr. 233 F. Lohengrin-toll,



remekül reápréssell hatyruval; igen erős Mag-num-Bonum-toll rendkívül tartós, szürke, 1 tucatonként csomagolva.

Nr. 358. Hercules-toll,



különösen sok íráshoz alkalmas.

Nr. 554 EF. Al. ugynevezett Aluminium női-toll,



kiváló finom hegygyel, aluminium-szinű.

Kapható minden jobb papír- és írószer-kereskedésben. (144.) 2—12.

Ujdonságok azéltollakban.

406. sz.
1896. gt.

Hirdetmény.

Szatmárnémeti sz. kir. város az itteni m. kir. honvédlaktanya udvarán egy furott kutnak előállítását elrendelte. Ezen munkálatnak vállalatra adása iránt zárt ajánlat utján pályázat nyitattik. A zárt ajánlatnak alulirt hivatalában leendő beadására f. évi augusztus hó 15-ik napjának déli 12 órája kitűzetik.

Ez oly felhívással hozatik köztudomásra, hogy a zárt ajánlathoz 20 frt bánatpénz csatolandó, különben a részletes föltételek a hivatalban megtekinthetők.

Kelt Szatmártt, 1896. július 27-én.

Oravecz János,

gazd. tanácsos.

(157) 1—1

Debreczen, 1896. Nyomatott a város könyvnyomdájában. — 816.

Budai, egri, carbenet, ménesi, sashegyi, visontai, tokaji asszú.

A ki még nem ösméri

kitünő boraimat

tegyen egy próbát; tudom nem bánja meg.

Kapható: kitünő asztali hegyi ó-bor literje 40 kr.

Továbbá: hazánk minden horvidékének nemesebb asztali-, peccenyé- és csemege borai: a földmivelési magy. kir. miniszter felügyelete alatt álló

országos központi mintapincéből.

Főraktár Debreczen és vidékére:

Kontsek Géza

fűszer-, csemege- és borkereskedésében.

(Kossuth-utca.)

Uj!! Sertésvész elleni szer. Uj!!

Somló, dírgesői burgundi, muskotály, küknömerti, mádi, szalmabor.

Szklabor, tramini, villányi, szomorodni, szegszárdi, siklósi.

Winterberg intézet Bécsben.

(Bécs, Währing, Cottage-Anlegen.)

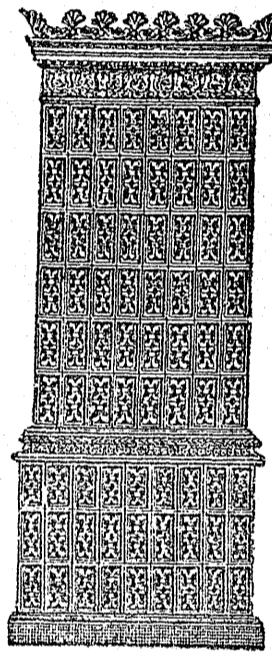
A legnagyobb leánynevelő, czélszerű berendezéssel. Igen szép hálószobákkal és társalgóteremmel. Gyönyörű díszkert. Egészséges éghajlat. Allami érvényes bizonyítványokkal. — Tulajdonos: WINTERBERG MARI asszony (Coblentzből a Reine mellékről.) 3—6.

Érdemjel a chicagói világiállitástról.



Van szerencsém a

„debreczeni első terrakotta-, majolika- és kályhagyár“



készítményeit u. m.: égetett anyag épületi díszítményeket (terrakotta), díszedényeket (majolika), tűzálló anyagból készült közönséges edényeket, valamint nagyválasztékú ó-német-, svéd-, díszes porcellán-, cserép- és majolika-kályhákat, kandallókat, fűdőkád és falburkoló fayence lemezeket, agyagcsöveket és mindennemű szobrászati czikkeket, jutányos áron és jótállás mellett a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani.

Ezen uj gyár készítményei, melyek mind hazai és külföldi legjobb minőségű anyagok felhasználásával, kellő szakerők alkalmazásával állittatnak elő, szépség és jóság tekintetében a legjobb híru gyárak készítményeivel a versenyt kiállják. — Olcsóság tekintetében pedig felülmulthatlanok.

Bármely különleges tárgyak rajz vagy fénykép után előállittatnak. A gyár a legnagyobb megrendelésnek is eleget képes tenni.

Gyártelep és raktár: a Boldog-kert elején, a vaspálya udvar és csolnakázó tó szomszédságában; a hol a tárgyak megtekinthetők és megrendelhetők. Telefon szám 187.

Belső iroda: Sz.-Anna-utca 2524. sz. a. Telefon 188. Belső raktár: Főpiacz, Stenczinger Károly ur házában.

Tisztelettel

Tóth Kálmán

építész-mérnök.

(22-?)

LAMBRECHT

AZONNAL SZÁRADÓ

PADLÓFÉNYMÁZA,

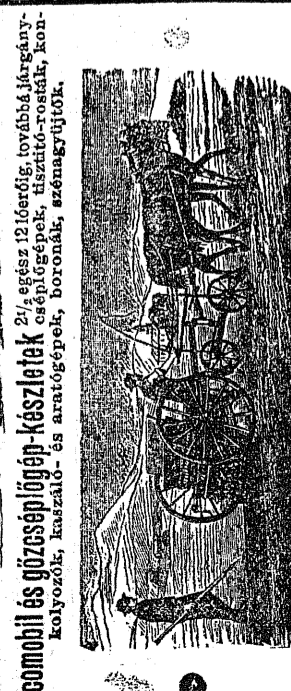
ELÉRHETETLEN KEMÉNYSÉGÜ, POMPÁS FÉNYVEL.

EGYEDÜLI RAKTÁR DEBRECZEN RÉSZÉRE

SZABÓ ZSIGMONDNÁL.

(147) 2—6.

Clayton & Shuttleworth
mőszaki és gépészeti vállalatok Budapest Váci-körút 68. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlataink:



Locomobill és gőzcséplőgép-készletek
24, egész 12 lóerőig, továbbá járgány-
mőszaki, kaszáló- és aratógépek, boronás, szénagyűjtők.

"COLUMBIA" legújabb sorvatógépek, szekekavágók, répvágók, kukorica-
mőrszabók, daráló, őrlő-malmozók.

2 és 3 vasú ekék
és minden egyéb
gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kérésre ingyen és bérmentve küldetnek.

(49) 11—12.